

Nr 125

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa löneanslag jämte vissa motioner berörande lönegrupperingen.

(5:e avd.)

I propositionen nr 1 (bilaga 14, punkt D 9) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till Täckning av beräknade merkostnader för löner och pensioner m. m. för budgetåret 1967/68 under tolfte huvudtiteln beräkna ett förslagsanslag av 575 milj. kr.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 129, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 26 april 1967, föreslagit riksdagen att 1) bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1966/67 medge att anslag och anslagsposter som är maximerade av riksdagen får överskridas med anledning av avtal som godkänts av riksdagens lönelegation, 2) till Täckning av beräknade merkostnader för löner m. m. på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 under tolfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 305 milj. kr., 3) till Täckning av beräknade merkostnader för löner och pensioner m. m. för budgetåret 1967/68 under tolfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 575 milj. kr., 4) till Täckning av beräknade merkostnader för löner på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 under fjärde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 30 milj. kr.

Beträffande den närmare innebörden av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

I detta sammanhang har utskottet behandlat vissa vid riksdagens början väckta motioner berörande lönegrupperingen, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Torsten Andersson m. fl.* (I: 93) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustavsson i Alvesta m. fl.* (II: 124), i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte uttala sig för att dyrortsgrupperingen av de statsanställdas löner avvecklas i enlighet med vad i motionerna anförts samt att därvid de särskilda förhållandena beträffande övre Norrland beaktas;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Åkesson* och *Erik Filip Petersson* (I: 149) och den andra inom andra kammaren av herr *Westberg m. fl.* (II: 186), i vilka motioner hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte som sin mening ge

till känna att frågan om en avveckling av nu gällande lönegruppering bör aktualiseras senast i samband med kommande löneförhandlingar avseende tiden efter nu löpande avtalsperiod.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande motionsyrkanden hänvisar utskottet till motionerna II: 124 och II: 186.

Utskottet. I förevarande proposition nr 129 har Kungl. Maj:t för innevarande och nästa budgetår begärt särskilda anslag, avsedda att täcka utgifter som föranleds av vissa redan träffade eller förutsebara löneuppgörelser mellan staten och vederbörande personalorganisationer. Vidare begärs bemyndigande för Kungl. Maj:t att för innevarande budgetår medge att anslag och anslagsposter, som är maximerade av riksdagen, får överskridas med anledning av avtal som godkänts av riksdagens lönelegation. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

I likhet med vad tidigare skett i motsvarande sammanhang har utskottet i samband med behandlingen av ifrågavarande proposition behandlat vissa vid riksdagens början väckta motioner angående lönegrupperingen. Här avses de likalydande motionerna I: 93 och II: 124 samt I: 149 och II: 186. Motionsyrkandena innefattar krav på åtgärder i syfte att åstadkomma en avveckling av nämnda gruppering.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att den statliga dyrortsgrupperingen numera endast avser en lönegruppering, att i anslutning härtill den tidigare förefintliga dyrortsnämndens verksamhet upphört samt att den av riksdagens lönelegation godkända ramöverenskommelsen om stats-tjänstemännens löner m. m. för åren 1966—1968 innefattar bestämmelser om en gruppering på tre ortsgrupper av vissa statliga löneplaner. Lönegrupperingen, som är ett led i löneplanernas utformning, är sålunda en förhandlingsfråga. Detta har också beaktats i de föreliggande motionerna, vilka inte åsyftar några åtgärder i fråga om innevarande avtalsperiod utan tar sikte på förhandlingarna för kommande avtalsperiod.

Utskottet, som vill betona att kostnaderna för eventuella reformer rörande lönegrupperingen påverkar den totala kostnadsramen för kommande löneuppgörelser, får erinra om att riksdagen tidigare godkänt den av utskottet hävdade uppfattningen, att riksdagen inte lämpligen bör ge uttryck för några med avseende på kommande löneförhandlingar bindande ståndpunktstaganden. Detta gäller inte bara i fråga om lönegrupperingen utan även i andra avseenden. Under hänvisning härtill avstyrker utskottet de ifrågavarande motionsyrkandena.

Utskottet hemställer,

A. att riksdagen må

1) bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1966/67 medge att anslag och anslagsposter som är maximerade av

riksdagen får överskridas med anledning av avtal som godkänts av riksdagens löne delegation,

2) till *Täckning av beräknade merkostnader för löner m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 under tolfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 305 000 000 kr.,

3) till *Täckning av beräknade merkostnader för löner och pensioner m. m.* för budgetåret 1967/68 på driftbudgeten under tolfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 575 000 000 kr.,

4) till *Täckning av beräknade merkostnader för löner* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 under fjärde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 30 000 000 kr.;

B. att motionerna I: 93 och II: 124 samt I: 149 och II: 186 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 maj 1967

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Einar Persson, Axel Andersson, Birger Andersson, Ivar Johansson, Svensson, Kaijser, Harry Carlsson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Ottosson, Wååg, Strandberg och Johan Olsson; samt

från andra kammaren: herrar Bohman, Blidfors, Ståhl, Almgren, Eliasson i Sundborn, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herr Turesson, fröken Olsson, herrar Gustafsson i Skellefteå, Lindholm, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Kårby, Tobé och Lindahl.

Reservationer

1) av herrar *Axel Andersson, Ivar Johansson, Kaijser, Harry Carlsson, Ottosson, Strandberg, Johan Olsson, Bohman, Eliasson* i Sundborn, *Turesson, Gustafsson* i Skellefteå och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 2, som börjar med »Utskottet, som» och slutar med »ifrågavarande motionsyrkandena», bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets mening bör den omständigheten att lönegrupperingen numera är en förhandlingsfråga inte utgöra hinder för riksdagen — vars

lönedelegeration har att på riksdagens vägnar godkänna träffade uppgörelser — att tillkännage sin uppfattning i fråga om lönegrupperingen. Utskottet anser för sin del skäl föreligga för att riksdagen uttalar sig för att frågan om lönegrupperingens avveckling bör aktualiseras i samband med kommande löneförhandlingar avseende tiden efter nuvarande avtalsperiod. Utskottet föreslår att riksdagen i anledning av de föreliggande motionerna i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna denna sin uppfattning.»

dels ock att utskottets hemställan under B. bort ha följande lydelse:

»B. att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 93 och II: 124 samt I: 149 och II: 186, i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anfört.»

2) av herr *Ståhl*.